

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola. (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Bala-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală. (Arpașul-inf.), Bereșana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercuria), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Cliseteiana, Codreana, Comuna, Concordia, (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cuziereana Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia, (Cohalm), Economistul, Făgetana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hașegana, Hondoleana, Însoțire de credit, (Veștem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Lăgădiana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniăreva), Murășiana, Murășianul, Nădlăciana, Negoitul, Nera, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ila-mare), Rîureana (Cap. Măndăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnăveana, Tibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sănmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Valoarea asigurărilor pe viață.

Asigurarea pe viață se întemeiază pe două principii generale recunoscute: „Pericolul trebuie să-l privești în față, ca să-l poți încunjură, și să-i atenuezi efectul”, și al doilea este: „Viața și averea nu stau în mâinile noastre”. — Cât de inatacabile ca premise sunt aceste două principii, atât de logică este concluzia, pe care se bazează asigurarea pe viață. Ea constituie partea cea mai esențială a disciplinei unei sănătoase economii naționale pentru un popor întreg, care ține la un înalt postulat moral.

Căci ce sunt postulatele morale decât eternele legi de prevederea și de îngrijirea viitorului. Astfel carantina prevede epidemiile, și caută să le combată, ambasadele au mențiția să încunjure războaiele, iar asigurarea de foc are nobilul scop să despăgubească pe cei nenorociți prin incendiu.

Dar între pericolele ce amenință pe om nu este nici unul mai rău ca moartea. Alte accidente și dezastre sunt incidentale, singură moartea este certă. Nimenea nu poate fi mântuit de moarte. Moartea are să vină pentru ori și care om odată. Momentul cel mai grav însă nu consistă în faptul însuși că toți va trebui să murim odată, ci în nesiguranța și în incalculabilitatea terminului la care vom avea să părăsim lumea aceasta. Efectul sigur al morții deci nu se poate combate, ci orice mijloc care e în stare să amelioreze acest efect e de cea mai mare valoare pentru

omenime. Moare un bărbat, înceată deodată cu el mecanismul unei folositoare mașine sociale, o anumită putere productivă este distrusă și un folos moral și material e pierdut pentru totdeauna pentru întreaga omenime. Ce a produs acest om, fie intelectual fie prin muncă fizică, va avea să conteze ca vecinică pierdere familia sa și neamul său.

Cum se va putea înlocui o astfel de pierdere? Cum se poate conserva puterea economică, care este rezultatul muncii omului?

Până la introducerea instituției salutare a asigurărilor nu se cunoștea răspunsul la aceste întrebări vitale pentru binele omenimei, pierderea eră ireparabilă. Astăzi însă puterea morții este clătinată. Valoarea omului, ca forță productivă și ca susținător de familie nu se mai poate distruge prin cazul morții lui. Ca și arta medicului și ca și medicamentele farmaciei, cari fac firul vieții omenestii să poată fi lungit, astfel și asigurarea pe viață își are efectul ei în aceeași direcție: alăturarea cu știința medicală modernă, asigurarea pe viață au din punct de vedere economic același titlu de recunoștință a neamului omenesc.

Astfel asigurarea pe viață este fără îndoială mijlocul cel mai preventiv și mai înțelept din toate câte există în vederea nenorocirilor, ce ea le înlătură. Asigurarea pe viață nu este o teorie simplă. Pe baza tabelelor ei, cari nu sunt altceva decât produsul unei munci intensive de observație, se alcătuiește legea cifrelor mijlocii, prin care asigurarea pe viață ajunge la o adevărată va-

loare științifică. Ea merită încredere absolută, și dovadă este în această privință, că ea își cucerește teren victorios pe toate plaiurile pământene. Sistemul ei se ramifică și se extinde continuu. An de an vedem în toate țările luminate — fără considerație la schimbări politice și la fluctuații economice, — progresul ei indiscutabil. Ori scad, ori se urcă valorile, ori e o splendidă recoltă, ori se compromite, numărul asiguraților pe viață crește, premiile se multiplică consecvent, și despăgubirile își revarsă în măsură tot mai mare binefacerile lor asupra populației. Cei mai însemnați bărbați sunt protectorii instituției asigurării pe viață, care afară de puținii prejudicioși și afară de incultură, n'are nici un dușman pe lume. Nici o altă instituție similiară nu satisface în mod egal inima, conștiința și rațiunea, ca și asigurarea pe viață.

Concurență necinstită.

(Un echo).

Comunicările ce le face organul D.-Voastră sub titlul acesta în numărul 22 a. c., trebuie să puie pe gânduri cercurile noastre financiare. Suntem obișnuiți în afaceri cu concurența necinstită străină, care folosește fără sfială toate tertipurile ovreești în concurența, ce caută să o dea băncilor românești. Dar ca o bancă românească să adopteze mijloace de concurență atât de detestabile față de o altă bancă suroră, e un caz simptomatic pentru o stare bolnăvicioasă, ce pare că e pe cale a se furișă în organismul nostru financiar. Prin astfel de mijloace nu se poate promova încrederea în băncile cele mici românești, cari au mai multă trebuință de încredere. Este însă mai întâi de toate o lipsă crasă de pricepere de specialitate, când o bancă oferă ca siguranță unui deponent portofoliul cambiilor sale. E ceva ne mai pomenit acest truc, care poate produce numai confuzie în mintea deponentilor. Confuzia însă pare a fi fost și mai mare în capul acelui dirigent, care a putut născoci un astfel de tertip incalculabil. Faceți un mare și bun serviciu publicului deponent și peste tot tuturor celor interesați la astfel de bănci — care să sperăm că nu mai sunt altele la noi — când dați în vileag asemenea ecreșcențe financiare. Din punct de vedere al contabilității m'ar interesa mult să știu, cum a trecut în registrele acelui institut sărmanul contabil operația aceasta unică în felul ei în analele dopiceii? Probabil că n'a putut-o înregistra de fel, ca să nu-l scoată pe deponent de dublu creditor al băncii, odată ca deponent, și de a doua oară ca creditor cambial. Probabil va fi lăsat în grija directorului deslegarea acestei probleme atât de dificile și injustificabile. Și e dureros, că tocmai astfel de bănci nu vor să știe nimic de „Solidaritatea” și de instituția

revizorilor-experti, de a căror bună îndemnare au mai mare nevoie, până ce în cazul dat nici „Solidaritatea” cum bine spuneți „după astfel de probe de corectitate” nu o va mai putea admite de membru al ei. Bănci, capabile de astfel de apucături ilicite pentru înmulțirea stocului lor de depuneri, ar trebui numite în publicitate cu numele, ca publicul să se poată feri de ele, căci n'au nici un titlu la existență.

Un contabil.

Domicilierea ulterioară a cambiei.

(Ultima deciziune a Curiei).

De ani de zile institutele de bani sunt preocupate de dispoziția § 193 a legii comerciale, în sensul căreia „*exceptia că atunci când s'a scris declarația de acceptare sau vre-o altă declarație pe cambie, aceasta a fost lipsită de o cerință esențială debitorul cambial peste tot nu o poate ridică față de posesorul cambial de bună credință, iar față de alții numai, dacă poate dovedi, că umplerea ulterioară s'a făcut contrar stipulației*”.

Această dispoziție a legii cambiale a dat deja ansă la multe procese și în urma acestora la multe neplăceri. Băncile reescontătoare din capitală de regulă pretindeau dela institutele de bani indossante, ca să domicilieze cambiile la ele, ceea ce înseamnă că cereau ca băncile mai mici, cambiile nedomiciliate escontate de ele, să le provadă, să le completeze, ulterior cu o cerință esențială.

S'au aflat debitori, cari au făcut proces pentru o astfel de domiciliere ulterioară și s'au găsit chiar mai multe judecătorii, cari cu provocare la § 193 a legii cambiale au dat câștig de cauză debitorilor cambiali, fiindcă institutul de bani a completat ulterior, fără învoire prealabilă, o cerință esențială din cambiu.

Nesiguranța și multele consecuențe neplăcute cărorora le-a dat naștere dispoziția citată a legii camb., a îndemnat congresul regnicolar al juriștilor să se ocupe în toamna trecută cu chestiunea domiciliării ulterioare a cambiei.

S'a accentuat cu ocazia discuțiilor, ce au urmat asupra acestei chestiuni, că la noi pârghia creditului este reescontul și este atacată însăși această pârghie dacă §-ului 93 a legii camb., i se dă o interpretare, ce nu ține seamă de exigențele vieții practice. Și cum legea cu una cu două nu se putea schimba s'a dat expersune dorinții, ca Curia reg. să aducă ocazional o deciziune, care să aducă în conglăsurire viața practică cu legea.

Aceasta a și urmat nu de mult și Curia reg. prin hotărîrea sa principială Nr. 945/911 IV. p. t. a enunțat următoarele:

Deoarece Curia reg. s'a convins în timpul mai nou, că conform praxeii indicarea lămurită a locului de plată face parte din conținutul obișnuit al cambiei și după ce posesorul cambial este îndreptățit a umplea cambial cu părțile esențiale obișnuite, întrucât a întrelăsat a o face aceasta însuși debitorul — posesorul cambial în lipsă de stipulație contrară este a se privi ca îndreptățit la umplerea ulterioară a locului de plată (domicil și domiciliat).

Pe baza acestei deciziuni Curia a respins deja câteva excepții ridicate în contra domiciliării ulterioare a cambiei.

Turnu-Severin.

(Din punct de vedere economic).

În vederea excursiunii proiectate la Turnu-Severin din partea reprezentanților băncilor noastre după adunarea generală a „Solidarității” din acest an, câteva date asupra acestui important centru comercial al României credem că vor fi binevenite cetitorilor noștri.

Turnu-Severin, capitala jud. Mehedinț, este situat în valea Dunării și are circa 21,000 locuitori. Orașul devenit o ruină încă din secolul XVII reia din nou ființă pe la anul 1840, dela care an datează începutul dezvoltării lui.

Două cauze au contribuit la dezvoltarea orașului Turnu-Severin: îmbunătățirea mijloacelor de transport pe Dunăre și regimul vamal al României.

Turnu-Severin, așezat la frontiera Austro-Ungariei se dezvoltă pe măsură, ce se îmbunătățește mijloacele de transport. Societatea Austriacă de navigațiune a deschis aci la 1852 o agenție, și mai târziu la 1858 un șantier pentru repararea vaselor, cari circulau în josul Dunării. Acest șantier între anii 1870—1875 dădea de lucru la 3—400 de lucrători pe zi.

Regimul vamal în vigoare până la 1885 asemenea a favorizat dezvoltarea orașului T.-Severin, făcându-se prin acest punct un însemnat export și import. Produsele vegetale exportate de România între anii 1871—1875 în Austro-Ungaria se cifrau la Lei 34 mil., produsele animale la Lei 23,500,000, iar monarhia noastră importă în România anual mărfuri în valoare de Lei 41 milioane. Cu izbucnirea războiului vamal la 1886 circulația orașului T.-Severin scade, și nici în înființarea târgului de rămători la anul 1887 cu cheltuieli de Lei 1 milion, nici rescumpărarea șantierului societății austriace de navigațiune din partea României (la 1893) n'au putut împedeca ca comerțul din T.-Severin să stagneze în general și orașul să meargă dela 1886 începând spre decădere din punct de vedere comercial.

Aceasta stare de lucruri a durat până la 1900, când începe din nou o mișcare mai activă în T.-Severin. Prețurile la cereale fiind mai bune, agricultura începe să se desvoalte și o cantitate din ce în ce mai mare se exportă prin acest oraș luând cea mai mare parte din cereale drumul spre Brăila pe Dunăre în jos.

Pe măsură, ce se desvoaltă comerțul de cereale, Turnu-Severin recapătă o nouă viață și comerțul de mărfuri, care până aci stagna, începe să ia avânt.

Avântul pe care l-a luat comerțul de cereale și de mărfuri se invederează din o statistică compusă de căpitănia portului Turnu-Severin. La 1900 s'au exportat prin T.-Severin și Hinova 34.260 tone de cereale. Acest export a mers crescând până la 1907 când atinge cifra de 83.500 tone, decrește apoi în anul următor și la 1911 se menține la 69.273 tone. Importul și exportul de mărfuri, în parte, variază dela 1900—1911 între

11,000 și 28,000 tone, la cari cifre ar mai fi de adaus cantitatea de mărfuri și cereale expediate pe calea ferată.

Avântul ce a luat orașul T.-Severin dela 1900 începe să dovedește și faptul că deși populațiunea care la 1899 nu era decât de 18,626 locuitori, și astăzi abia este de 21,000 locuitori, totuși veniturile comunei au crescut enorm. La 1885, comuna încasă ca venituri numai Lei 321,329, la 1900 Lei 480.537, iar la 1911 Lei 800,508. La 1900 primăria încasă din arezi și chirii Lei 68,000, iar astăzi încasează dela moșiile și dela întreprinderile sale (electricitate și baia comunală) Lei 196,000.

Creditul necesar comerțului și agriculturii din T.-Severin și ținut, îl serveau până la un timp băncile din București și sucursala Băncii Naționale, înființată la 1892; comerțul mic și mijlociu însă era lipsit de izvoare ieftine de credit, până când la 1899 se înființează Banca Mehedințului cu Lei 200,000 capital, care dela înființarea ei a fost de mare folos pentru dezvoltarea economică a orașului și a județului. La 1904 se înființează Banca Severinului, cu un capital inițial de Lei 100,000, iar la 1908, Banca Comercială cu Lei 300,000. S'au mai înființat și alte două bănci mai mici ca „Creditul” și „Banca Populară Dunărea”.

Din anul 1911 mai este în T.-Severin și o agenție a Băncii Comerciale din Craiova.

Cele trei bănci importante din T.-Severin dezvoltându-se favorabil și-au mărit capitalul. Banca Comercială are astăzi un capital de Lei 1.000,000 și rezerve de aproape Lei 500,000; iar Banca Mehedințului și Banca Severinului își măresc și ele capitalul la Lei 1,000,000 și Lei 800,000 cu rezerve de câte Lei 300,000. La 31 Decembrie 1911 bilanțurile celor 4 bănci mari din T.-Severin arată următoarea situație:

	Plasament	Depozite
Banca Națională	Lei 3.296,656—	Lei
Banca Mehedințului	” 2.878,196-65	” 1.283,160-20
Banca Severinului	” 2.634,516-20	” 955,754—
Banca Comercială	” 4.698,606-60	” 2.398,051-55

Mulțumită concursului, ce au dat aceste bănci, dezvoltarea economică a județului Mehedinți, și prin urmare a orașului T.-Severin au luat un însemnat avânt și astăzi orașul T.-Severin are un comerț mare de cereale. După aprecierile oamenilor competenți, mișcarea anuală este între 200—250,000 de chile. Cea mai mare parte din cereale se expoartă pe apă, iar restul pe căile ferate.

Comerțul de mărfuri însă nu este destul de dezvoltat. Nu există decât câteva case mari, cari însă n'au decât o importanță locală.

Meseriile ca cismari, croitori, cojocari, opincari, etc., dacă nu stagnează, nu se văd că dau semne de progres. Aceste meserii nu satisfac decât trebuințele locale, sau cel mult ale județului, și au de suferit de concurența, ce li se face, de casele mari și fabricile din București.

În schimb însă, este un început serios de industrie la T.-Severin și împrejurimi.

În primul rând este șantierul naval, cumpărat de Stat la 1893 cu Lei 220,000 și care servia la început numai pentru reparații de vapoare și șlepuri; astăzi însă multămită îmbunătățirilor tehnice, ce i s'au adus. Șantierul costă aproape 2.000,000 lei, și afară de reparații, se ocupă și cu construcții de vapoare, șlepuri, poduri și serpante metalice. Șantierul are o centrală electrică și mai toate mașinile de muncă sunt puse în mișcare prin electro-motoare.

În T.-Severin mai este „Fabrica de bere R. de Artner“, care are un capital investit de 4.500,000 lei. Produce zilnic 5000 litri și ocupă 35 lucrători.

Mai este apoi moara Abr. B. Sabetay Fii, sistematic instalată. Produce 1½ vagon zi și noapte. Lucrează cu 20—25 lucrători și are un capital investit de 300,000 lei.

De amintit mai este fabrica de salam și mezeluri „Th. Groff“, care are un capital investit de peste 150,000 lei.

În fine fabrica de pielărie Frații D. Damianoff, care lucrează cu 30 lucrători, având un capital investit de 100,000 lei. Din împrejurimile orașului T.-Severin sunt de amintit fabrica de ciment și var Gârleșteanu & Marocneanu, din Gura-Văii. Aceasta fabrică a costat peste 1.000,000 și ocupă peste 500 lucrători.

La Vârciorova se află cuptoare de var C. Ianischevsky și T. Bumbăcilă, iar pe Bahna în sus, cariera de granit și cuptoarele de var Th. Băbeanu & Bumbariu.

Toate aceste întreprinderi, afară de șantier, fabrica de ciment dela Gura-Văiei și cuptoarele de var din Vârciorova, aparțin la locuitorii din T.-Severin.

T.-Severin va avea în viitor un rol însemnat în ce privește exportul cărnii tăiate în monarhia noastră. Prin convenția dela 1910 adecă s'a admis României dreptul de a exporta în 9 ani, până la 1918. un număr din ce în mai mare de vite tăiate începând cu 10,000 boi și 50,000 porci în 1910 și terminând cu 35 000 boi și 120,000 porci în 1918, iar oi câte 100,000 pe an. Pentru acesta s'a hotărât clădirea unui abator la T.-Severin, care va fi gata până la anul viitor.

Și pân'atunci s'a amenajat provizoriu la târgul de rămători din T.-Severin câteva clădiri pentru tăiatul vitelor și anul trecut s'a și început tăierea. Dela 21 Februarie 1911 până la 1 Martie 1912 s'a tăiat pentru export următoarele vite:

6948 boi	carne exportată	kgr.	1.596 183
274 viței	„	„	20,832
664 porci	„	„	75,468
2472 oi	„	„	41,290

Toată carnea a fost exportată la Bpesta și Viena.

Deja aceste câteva date, extrase în fuga condeiului din un studiu „Ridicarea economică a orașului T.-Severin“ publicat de dl A. D. Damianoff în „Economia Națională“ ne arată că afară de frumșetea naturii, ce le prezintă călătoria pe Dunăre prin Porțile de fer, orașul T.-Severin oferă interes pentru reprezentanții băncilor noastre și din punct de vedere economic și deci excursiunea proiectată în acest oraș promise a fi nu numai plăcută, ci și instructivă.

Dela „Banca Generală de asigurare“.

Luna trecută, Maiu, a fost pentru afacerile „Băncii generale de asigurare“ o lună de progres constant, în care s'au obținut rezultate bune atât ce privește afacerile de asigurări contra focului, cât și cele asupra vieții.

Astfel:

1. La asigurările contra daunelor de foc, Banca noastră de asigurare a emis în decursul lunii trecute 516 polițe nouă pentru valori asigurate de K 1.357,844 — cor. și cu un încasso anual de K 6205 37. Peste tot în decursul celor 5 luni de zile de când banca de asigurare și-a început activitatea s'au emis peste 2000 de polițe cu un încasso — după detragerea stornărilor — de cca 22,000 — cor. Valorile asigurate sunt aproape șapte milioane coroane. Pagube până acum banca noastră de asigurare încă nu a avut.

2. La asigurările asupra vieții „Banca generală de asigurare“ a primit în luna Maiu 62 de oferte în sumă totală de cor. 256,900 — și a eliberat 61 de polițe pentru un capital de K234,400 — Incasso anual al polițelor eliberate în luna trecută face K 12,134 34. Peste tot în decursul celor cinci luni de activitate trecută, banca noastră de asigurare a primit oferte de asigurări de peste 1 milion 100 de mii și a eliberat polițe de peste 800 de mii de cor. Incasso total dela 1 Ianuar încoace este aproape 37,000 — cor.

Incasso ambelor secțiuni de foc și viață este deci de aproape K 60,000

În luna Maiu Banca de asigurare a mijlocit și însemnate afaceri de asigurări contra grindinei. Aceste afaceri — și până a le putea face în cont propriu — continuă a le mijloci pe întreg sezonul. Prin urmare publicul nostru interesat este rugat să contracteze astfel de afaceri prin banca noastră de asigurare, care le mijlocește prompt și în condițiuni avantajoase.

După cum suntem informați cu finea lunii curente se va încheia bilanțul pe jumătatea primă a anului, care bilanț va fi pertractat în ședința plenară a direcțiunii.

„Solidaritatea“ la Caransebeș.

Comitetul aranjator instituit de cele două bănci a noastre din Caransebeș, din prilejul adunării generale a „Solidarității“, convocată acolo pe 16 crt. a lansat următoarea:

ÎNVITARE.

Avem onoare a Vă invita, ca să participați cu P. T. Familie la

Adunarea generală a „Solidarității“,

ale cărei ședințe sunt publice, apoi la

Festivalul și Excursiunile,

ce vor avea loc în 16 Iunie a. c. și zilele următoare în conformitate cu programul publicat mai jos.

Caransebeș, la 24 Maiu n. 1912.

Dr. Petru Barbu,
prezidentul comitetului aranjator.

Comitetul aranjator: Emil Barbu, Alexandru Cizmaș, Constantin Călțiun juu., Dr. Cornel Cornean, Ioan Dobromirescu, Ioan Faur, Dimitrie Jianu, Stefan Jianu, Dr. George Labonțiu, Petru Lepa, Augustin Muntean, Dimitrie Rădac, Romul Rădoiu, Dimitrie Sgaverdea, Vasile Șiclovan, Ioan Șușoiu, Ioan Târziu, Isidor Tătar și Petru Valușescu.

Biroul comitetului aranjator: din 14 până în 17 Iunie n. 1912: *Hotelul „Pomul verde“ (Licht-neckert) chilia Nr. 42.*

Totodată a fixat pentru ședințele, ce se vor ține și distracțiile, ce se vor oferi participanților la adunarea dela Caransebeș următorul:

PROGRAM.

I. Pentru Caransebeș.

Sâmbătă în 15 Iunie n. 1912.

1. *Sosirea și încortelarea oaspeților.* Oaspeții au să insinue ziua, în care sosesc la Caransebeș, (vezi mai jos: „Spre orientare“) și să se prezinte la Biroul comitetului aranjator, hotelul „Pomul verde“, chilia Nr. 42.

Oaspeții — începând încă de Vineri d. a. — vor fi încortelați în hotele și case private de o secțiune specială a comitetului aranjator.

2. *Conferința revizorilor experți,* la 10 oare a. m., în localitățile Casinei Române.

3. *Prânz comun* în „Central“ după lista de bucate.

4. *Cină* — ad libitum.

Duminică în 16 Iunie n. 1912.

Înainte de masă.

5. *Prima ședință a „Solidarității“* în sala festivă a Magistratului, la oarele 10 a. m.

6. *Banchet* la „Pomul verde“, oara 1, tăcâmul 4 cor. — fără beuturi și cafea neagră.

După masă.

7. *Ședințele comisiunilor „Solidarității“* în localitățile Casinei Române.

8. *Festivalul.*

In caz de timp favorabil

a) mici excursii în Teușul Caransebeșului, admirabil loc de vilegiatură.

b) întrunire la restaurantul din Teuș, unde dl *Dr. Valeriu Branște,* va ține la oarele 5 conferința: „Românii macedoneni în istoria noastră“, va concerta Corul Societății române de cântări și orchestra locală. Venitul acestui Festival e destinat „Fondului ziariștilor români“.

c) Tot aci: *cină comună.*

In caz de timp nefavorabil, toate acestea vor avea loc la „Pomul verde“.

Luni în 17 Iunie n. 1912.

9. *Ședința II a „Solidarității“* la oara și locul fixate în ședința premergătoare.

II. Excursiunile.

Excursiunile sunt astfel întocmite, ca participanții să vadă — în timp relativ scurt, fără oboseli și cu spese puține (călătoria cu trenul și vaporul dela Caransebeș până la Turnu-Severin constă cl. II cor. 6-80, cl. III cor. 4-50) — cele mai frumoase părți ale Banatului, Băile Herculane, Dunărea cu Adakaleh și Porțile-de-fer, Turnu-Severin etc.

Luni în 17 Iunie n. 1912.

1. Excursiune la Băile Herculane.

Trenul din Caransebeș pleacă 11¹⁵

„ în Băile Herculane sosește 2¹⁵

Trăsuri dela gară până în Băi cor. 3.—. (Pe o trăsură pot urcă până la 4 persoane).

Cină comună pe terasa Salonului de cură.

Cvartire în hoteluri și vile private (de pat dela cor. 1-60 în sus).

Marti în 18 Iunie n. 1912.

Prânz comun în grădina „Laub“ la oarele 12.

2. Excursiune la Orșova—Turnu-Severin.

Trenul din Băile Herculane pleacă 2²⁴

„ în Orșova sosește 2⁵⁵

Trăsuri dela gară la port — ca la Băile Herculane.

Vaporul din Orșova pleacă 4

„ în Turnu Severin sosește 5.

NB. Excursioniștii, cari se reîntorc în patrie peste Orșova, vor fi luați într'un pasaport general la Caransebeș numai în cazul, dacă se vor insinua până în 13 Iunie n. 1912. (Vezi mai jos: „Spre orientare“).

În Turnu-Severin excursioniștii vor fi întâmpinați de un *comitet local.* Acest comitet va sta la dispoziția excursioniștilor, conducându-i în oraș, arătându-le instituțiunile publice demne de văzut, rămășițele dela Podul lui Traian, Turnul lui Sever etc.

Cină comună în Grădina publică.

Miercuri în 19 Iunie 1912.

3. Reîntorcerea în patrie.

a) Peste Orșova—Timișoara—Tövis etc.

Trenul din Turnu-Severin pleacă 1⁰⁰

„ în Orșova sosește 2⁰⁰

„ „ Timișoara „ 7³⁴

„ „ Tövis „ 5³⁵ etc.

sau

Trenul din Turnu-Severin pleacă 9⁰⁰

„ „ Orșova „ 1¹²

„ în Timișoara sosește 7³⁹

b) Peste Orșova—Baziaș—Timișoara etc.

Trenul din Turnu-Severin pleacă 1⁰⁰

Vaporul „ Orșova „ 6⁰⁰

„ în Baziaș sosește 2⁰⁰

Trenul „ Timișoara „ 8²⁵

c) Peste Turnu-Roșu—Sibiu etc.

Trenul din	Turnu-Severin	pleacă	2 ⁰⁰
"	"	Piatra	" 7 ³⁰
"	"	Căineni	" 12 ³⁰
"	în	Sibiu	sosește 3 ³⁷

NB. Excursioniștii, cari se reîntorc în patrie peste Turnu-Roșu, au să fie provăzuți de acasă cu pașapoarte pentru România.

III. Spre orientare.

Insinuările pentru încortelare, participare la banchet și excursiuni au să se facă la dl *Petru Barbu*, director executiv al „Băncii Poporale”, în Caransebeș, cel mai târziu până în 13 Iunie n. 1912.

Orice alte informațiuni se cer dela dl *Constantin Călfun*, jun., șef-contabil la „Sebeșana”, în Caransebeș.

Membrii comitetului aranjator vor purta cocardă albastră.

Comitetul aranjator.

Indemnând și noi din parte-ne băncile noastre să participe prin cât mai mulți reprezentanți la adunarea dela Caransebeș, anunțăm totodată, că biroul „Solidarității” în frunte cu dl *prezident Parteniu Cosma*, pleacă din Sibiuu *Vineri dimineață, în 14 crt. peste Arad.*

SITUAȚIUNEA AGRICOLĂ.

(Starea sămănăturilor).

Pe baza informațiilor raporturilor sei agricole de data 27 Mai a. c. ministrul de agricultură publică următorul raport oficial asupra stării sămănăturilor:

Abstrăgând de câteva puține zile uscate, în a doua jumătate a lunii Mai au fost aproape zilnic ploi în țara întreagă, în unele părți chiar furtuni și rupei de nori, cari au pricinuit în ținuturile mai jos situate inundații mai mari sau mai mici. În deosebi au fost cercate de furtuni și inundații comitatele Bihor, Arad, Caraș-Severin, Timiș, Torontal, Sălăgiu, Turda-Arieș și Solnoc Dobâca în părțile locuite de Români, apoi și comitatele Gömör, Szepes, Pest și Esztergom. Pe cât s'a constatat pân'acum au fost inundate în comitatul Timiș 50,000 jug., în ținutul Bega-Murăș-Olt 150,000 și între Dunăre-Tisa circa 100,000 jug. catastrale. Pagubele cauzate de aceste inundații se vor putea evalua abia după aceasta; după rapoartele de pân'acum însă au suferit mai ales nutrețurile, pe când cerealele mai puțin.

Cătră finele lunii trecute a bătut în unele părți ale țării grindina, între cari și în comitatele Arad, Cenad și Torontal. Pagubele însă sunt nînsemnate. Temperatura în ultimele două săptămâni a fost în general sub-normală, atingând abia 25% C.

Sub influința ploilor abundante și a timpului devenit ceva mai moale vegetația s'a dezvoltat pretutindenea bine, pe alocurea chiar prea abundent, încât — dacă ploile nu vor conțeni — agronomii să tem de căderea holdelor, în cari începe a se arăta ici coala și rugina.

Totuși se poate spune că în ultimele două săptămâni ale lunii lui Mai starea sămănăturilor în general s'a îmbunătățit mult, *incât chiar dacă se vor mai ivi pagube mai însemnate de natură locală prospectele de recoltă sunt în general totuș destul de bune.* Aceasta o dovedesc următoarele date cualificatoare a stării actuale a holdelor. *Grâul* este bun în 53 comitate, mijlociu și bun-mijlociu în 10. *Săcara* este bună în 36 comitate, mijlocie și bună-mijlocie în 24 comit. *Orzul* este bun în 40 comitate, mijlociu și bun-mijlociu în 21 comitate, în 2 comitate slab-mijlociu. *Ovăsul* este bun în 22 comitate, mijlociu sau bun mijlociu în 38 comitate, slab în 3 comitate. Conform acestor date mai bună recoltă promite a da grâul și mai slabă ovăsul.

Dintre comitatele cu poporație românească se pot aștepta după rapoartele de până acum, la o recoltă bună următoarele comitate: Bihor, Torontal, Alba-de-jos, Bistrița-Năsăud, Brașov, Făgăraș, Hunedoara, Târnava-mică, Murăș-Turda, Târnava-mare, Sibiu și Turda-Arieș.

Recoltă bună-mijlocie pot spera comitatele: Maramurăș, Sălăgiu, Arad, Cenade, Caraș-Severin (?)

Recoltă mijlocie comitatele: Sătmar, Timiș, Cluj și Solnoc-Dobâca.

Recoltă slabă sau chiar rea raportul oficial nu prevede în ținuturile locuite de poporul nostru. Ce privește singuraticile sămănături *grâul* a dat în cea mai mare parte a țării în spic. Desvoltarea vegetației ce este drept a fost favorizată de timpul umed, dar a promovat totodată și lățirea ruginii și imulțirea buruienii. Rugina însă s'a ivit pân'acum numai pe frunze și se speră că în caz de timp favorabil nu va ajunge să atingă fructul.

În singuraticile regiuni ale țării starea sămănăturilor de grâu este următoarea:

În regiunea dintre Dunăre și Tisa în general bună, deși ici-colea s'au ivit pete galbene și și muște de Hessa;

în regiunea de a dreapta Dunării sămănăturile sunt bune și sănătoase; ploile și vântul au culcat în unele părți holdele, fără însă a face pagube mai mari;

în regiunea de a stânga Dunării timpul ploios a avut influință favorabilă asupra sămănăturilor, cari sunt abundante și plantele au dat în parte deja în spic. Rugina s'a ivit numai puțin;

în regiunea de a dreapta Tisei sămănăturile au dat mare parte în spic, sunt frumoase și dese. Se aud însă plângeri despre insecte;

în regiunea de a stânga Tisei grâul începe a da numai acum în spice. Ploile au făcut bine sămănăturilor, încât ele se desvoaltă frumos, chiar și în pământul mai slab, în pământurile mai bune sunt atât de grase, încât s'au culcat. În comitatul Bichiș, Bihor, Hajdu, Szabolcs și Sătmar se semnaleză rugină;

în regiunea Tisa-Murăș se desvoaltă sămănăturile bine. Ploile din urmă au culcat holdele, cari însă se pot ridică, dacă vor fi vânturi și timp cald. Rugina se semnaleză numai din comitatele Arad și Torontal.

În Ardeal în fine sămănăturile de grâu sunt frumoase, ici-colea atât de abundante încât s'au culcat. Rugina se semnaleză numai sporadic.

Sămănăturile de *săcară* asemenea s'a dezvoltat bine în urma ultimelor ploi în țara întreagă. Păiele sunt înalte și spicul destul de mare.

Sămănăturile de *orz* se desvoaltă în mod satisfăcător, mai ales cele de vară, cărora ploile din urmă le-a făcut bine. Pentru sămănăturile de iarnă ploile

au venit în unele regiuni cam târziu ele se dezvoltă încet, sunt rare și cu buruieni. Plantele sunt în general acum în floare.

Sămănăturile de ovăș s'au dezvoltat mai puțin multămitor din cauza temperaturii scăzute. De când timpul s'a mai încălzit încep a se îndreptă; sunt însă în unele regiuni încă cam joase.

Porumbul a răsărit pretutindenea și se dezvoltă bine. Săpatul dintăi a fost împedecat în unele regiuni din cauza ploilor. În Ardeal porumbul a rămas înapoi în dezvoltare și potopul a făcut ici-colea pagube mari, ploile favorizând în același timp creșterea buruienilor.

Cartofii au răsărit pretutindenea cu excepția unor regiuni muntoase, unde se samănă acum. Cartofii timpurii s'au și săpat în regiunile mai nordice. Timpul este favorabil pentru dezvoltarea lor.

Pentru plantele de grădină timpul ploios al ultimelor zile a fost foarte favorabil. Inmulțindu-se însă repede buruienile, plantele trebuie săpate și plivite.

Dintre nutrețurile măestrite trifoiul și luțerna se cosesc încă în multe regiuni, în cele sudice cositul este terminat. Recolta este în general slabă, numai ici-colea satisfăcătoare. Timpul ploios din ultimele zile încă le-a stricat pe alocurea.

Fânețele, au fost influențate favorabil de ploi și iarba este abundanță. Cositul s'a început, dar a fost împedecat în unele regiuni de inundații, care și de altcun au pricinuit pagube în fânețe.

Pășunile s'au îndreptat și ele. pe urma ploilor, iarba este în unele regiuni frumoasă, dar au avut a saferi și pășunile din cauza inundațiilor.

Viile au suferit mult prin înghețurile din primăvară și din cauza grindinei. În unele regiuni sunt total nimicite. Stropirea a fost împedecată prin ploi.

Poamele, mai ales cele timpurii, au suferit mult prin înghețuri, încât se poate aștepta numai o recoltă slabă, cu excepția Ardealului unde se așteaptă din contră o recoltă foarte bună. Din unele regiuni se semnalează ivirea insectelor, cari amenință în deosebi recolta de prune.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 6 Iunie 1912.

Situația pieței internaționale de bani este neschimbată. Bani continuă a fi scumpi și puțini, și în toate piețele financiare mari discountul a arătat în ultimul timp tendință spre urcare. În Berlin discountul privat, s'a urcat dela 4% la 4½%, iar în London și Paris s'a stabilit la 2³/₁₀% resp. 2¼%.

În piața internă de bani încă nu se poate înregistra nici o schimbare spre bine. Încordarea durează încă și banii sunt scumpi, lipsind ofertele din străinătate. Cambii de prima bonitate s'au discontat în Budapesta cu 4½%, alt material între 5¼%—6% și și preste 6%. În Viena cu 4½%.

CRONICA.

„Anuarul băncilor române“. On. noastre institute de bani și însoțiri, cari nu ne-au trimes încă „Chestionarul“ cerut de noi, cuprinzând datele pentru Anuarul pe 1913 sunt rugate cu insistență a ni le trimit de urgență pentru a putea pune „Anuarul“ cât mai curând sub presă.

„Brâncoveana“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Zărnești. Acest institut proiectat original sub firma de „Românul“ s'a înregistrat la tribunal sub firma de mai sus și s'a început activitatea în zilele trecute. Are capital social de K 80.000.—, împărțit în 800 acții à K 100.—. Direcțiunea se compune din următorii domni: Dr. Ilariu Hoadrea, totodată director executiv; Dr. Eug. Sămpetrea, George Nastea. Vlad Dan, George Garoiu, Aron Găgonea, Nicolae Rimbețiu, Leonte Dima și George Moșoiu.

Limbă universală înțeleasă de toți. Dintre limbile inventate până acum pentru comunicațiunea internațională esperanto a avut primirea cea mai bună, însă pentru folosirea acestei limbi în viața comercială și diplomatică se cere studiu mai îndelungat din care pricină lățirea acestei limbi încă întâmpină greutăți. Mai ales pentru corespondență se cere studiu mai serios și mai lung la folosirea acestei limbi. Pentru corespondența comercială în o limbă străină, corespondentul are lipsă de copia verborum în măsură mai mică ca în alte afaceri scripturistice, însă chiar și la corespondența comercială e de lipsă ca corespondentul să cunoască precis limba în care scrie și stilizarea corespondenței să fie cu perfectă precizie compusă, ca să nu deie anză la înțelesuri dubii. Ca să se poată evita acest inconvenient Joseph Orsat, interpret la curtea de apel din Paris a inventat un nou sistem, ușor precis și foarte simplu pentru corespondența internațională, după care sistem ori cine, fără studiu și fără nici o pregătire poate corespundă cu persoane de orice națiune. Inventatorul a scris un op în felul acestui sistem pentru Francezi, folosind în loc de cuvinte numai cifre, ceea ce dă o precizie și simplitate acestui sistem, încât nu mai lasă nimic de dorit. Orsat compune pentru fiecare limbă un dicționar gramatical, care e din două părți. În partea primă sunt scrise cifrele în numeri curenți și după fiecare număr e scris cuvântul ce îl reprezintă. Din acest dicționar luăm ca probă un exemplu: In = 1, am = 8, noi am = 19, voi ați = 20, pachet = 28, primit = 331. În partea adouă a dicționarului căutăm după numărul curent al cifrelor și aflăm că 1 = 18 = avem, 19 = noi avem ș. a. m. d. Fiind dicționarele din toate limbile întocmite cu aceleaș cifre e de lipsă să căutăm în dicționarul limbei pe care o pricepem numai conspectul cifrelor și ne putem câștiga deplină convingere că corespondentul care vorbește altă limbă, cu folosirea dicționarului seu constează fără nici o îndoială cuprinsul textului arătat de cifrele din corespondența primită. Dacă un Român, care nu știe nemțește ar voi să scrie unui prieten de afaceri din Berlin, care iarăș nu știe românește, că: „Noi am primit pachet va scrie cu ajutorul dicționarului 19 — 331 — 28. Neamțul deschide dicționarul său de cifre și află că 19 însemnează „wir haben“ 331 „erhalten“ și 28 „Gepäck“, deci nu se poate întâmpla nici o tălmăcire greșită. În chipul acesta poate corespundă un Român cu un Chinez sau cu un Englez cu cea mai mare ușurință.

BIBLIOGRAFIE.

Le Crédit Populaire en Roumanie (Rapport présenté à la Commission du Crédit) par Dr. I. Răducanu. Gand, Imprimerie Plantyn 1912.

Sub titlul de mai sus (rom. „Creditul Popular în România“) dl Dr. Ioan Răducanu, profesor de economie politică la universitatea din București, a prezentat comisiunii de credit a „Institutului internațional pentru studiul problemei claselor de mijloc“ din Bruxella un interesant raport asupra dezvoltării și stării actuale a creditului popular în România.

Lucrarea dlui Răducanu cuprinde în 3 părți principale tot ce se rapoartă la așezămintele financiare din România: I. Creditul popular și agricultura: a) acțiunea statului; b) acțiunea cooperativă. II. Creditul popular și viața comercială și industrială: a) creditul micilor comercianți; b) organizația creditului pentru meseriași

și c) creditul micilor funcționari.

III. Concluziuni.

Lucrarea are și patru anexe cuprinzând interesante date statistice asupra diferitelor societăți financiare și a rezultatelor obținute de ele. Sperăm că distinsul nostru economist își va publica lucrarea și în românește.

*

Studii științifice. Anul II. Fascicolul II—III de Gavriil Todica. Arad 1912. Tipografia „Concordia“ societate pe acții.

Sub titlul acesta apreciatul nostru colaborator dl G. Todica continuă a edita fasciculele II și III a publicațiilor sale de popularizare. Acestea tratează despre *Instituții economice-financiare* cu următoarele subtitluri: Creditul, Băncile, Moneta de hârtie, Băncile de emisiune, Banca Austro-Ungară, Banca Națională a României, Bursa, Bursa și Telegraful, Carteluri, Trusturi, Comerțul, Comerțul intern, Comerțul extern, Reglementarea comerțului internațional și Convențiile comerciale.

În o formă concisă autorul lămurește noțiunile de mai sus și arată rostul diferitelor instituții financiare-economice.

Recomandăm în atențiunea și sprijinul băncilor noastre și a publicului nostru cetitor „Studiile științifice“ ale dlui Todica, ca o lectură instructivă și folositoare. Abonamentul este K 5 la an și comenzile sunt a se adresa la dl Gavriil Todica, contabil la „Geoageana“ în Geoagiu—Algyógy. (Hunyad m.)

Sumar.

Valoarea asigurărilor pe viață. — Concurență necinstită. — Domicilierea ulterioară a cambiei. — Turnu-Severin. — Dela „Banca generală de asigurare“. — „Solidaritatea“ la Caransebeș. — *Situația agricolă*: Starea sămănăturilor. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: Anuarul băncilor românești, „Brâncoveana“, institut de credit și economii, societate pe acții în Zărnești Limbă universală înțeleasă de toți. — *Bibliografie*: Le Credit Populaire Roumanie, Studii științifice.

„ARDELEANA“

institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **director-executiv** și de **secretar** la institutul nostru, se escrie concurs cu termen până la *30 Iunie st. n. a. c.*

Beneficiile împreună cu aceste posturi sunt:

Pentru **director**:

a) salar fundamental K 4800 la an;

b) bani de cvartir 30% a salarului fundamental;

c) 5 adause cvinevenale de câte 10% a salarului fundamental;

d) tantiemă în sumă de 1% a venitului net anual, calculată conform statutelor;

e) diurne și spese de călătorie conform regulamentului special;

f) drept la pensie în condițiile normativului referitor.

Pentru **secretar**:

a) salar fundamental K 2400 la an;

b) și c) ca la director;

d) tantiemă statutară;

e) și f) ca la director;

Concurenții la postul de director au să arate competența lor teoretică și practică pentru conducerea afacerilor institutului, iar dela reflectanții la postul de secretar, se cere cvalificare iuridică și praxă de bancă premească, sau cvalificare comercială teoretică.

Eventuale informări, ce s'ar dori se pot cere dela direcțiunea institutului.

Dat din ședința plenară a direcțiunii ținută la 24 Maiu 1912.